

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi római kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt

Ugy a lap szellemi részét illető czikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

A Statusgyűlés.

II. ülés okt. 9-én

— Folytatás. —

Simai L. mindenben osztja Ugron véleményét s az uradalom bérbeadását sürgeti.

Dr. Mohai Sándor bizotts. előadó szép, folyékony és jogi szakismeretről tanuskodó beszédben indokolja a bizottság véleményét.

Pócsa Főzsef főispán az Ugron által felhozott vádakot oly súlyosoknak tartja, hogy ha azok csak részben is valóságon alapulnak, a sürgős intézkedésnek égető szükségét látja, miért is Ugron G. indítványát pártolja.

Dr. Éltés K. kanonok egy nagy eloquentiával tartott tartalomdus beszédben törekedik kimutatni a felhozott vádaknak majd alaptalanságát, majd pedig tulhajtottságát. Ő is kívánja egy bizottság kiküldését, hogy az állítólagos visszaélések megszüntetessenek és a nyugtalankodó kedélyek meggyugodjanak. Tagadja, hogy az almási uradalom a Statusnak hátrányára volna, mert hiszen ő százalékot hajt Nagy-Almás.

Gál János ezzel szemben megjegyzi, hogy a nagyalmási uradalom ugyszólva „Csáki szalmájává” lett, felszólalását pedig nem a gancsoskodási viszketeg sugallja, hanem az érdeklődés, melylyel az uradalom iránt ő is viseltetik, mint olyan, a ki ezen birtok megvásárlásába befolyt.

Dr. Éltés Károly azt mondja, hogy vádolni nagyon könnyű, de azt be is kell bizonyítani.

Gál János soha sem hallotta azt, hogy a vádlóknak kellene vádjait bizonyítgatni és nem a vádlottnak ártatlanságát kimutatni.

Biro B. előadó úgy hiszi, hogy a bizottság véleménye és Ugron indítványa lényegében ugyanaz; kijelenti, hogy az igazgatótanács, ha épen minden áron szükséges, kész az uradalmat bérbeadni.

Dr. Farkas L. mint jogász szól a dologhoz és azt mondja: az igazgatótanács a vádlottak padjára van helyezve; a vádlott háromféle helyzetben lehet; ő, mint a vádlott ig. tanács egyik tagja, a beismerő helyzetében van, mert nem tagadható, hogy a nagyalmási uradalom kezelésénél sok baj van, de először ezért nem az igazgatótanácsot éri a vád, mint a mely az uradalmat közvetlen nem kezeli, hanem csak szűkebb bizottság; továbbá pedig az igazgatótanács idevonatkozó határozatai mellett ott vannak a külön vélemények is, melyeket ő szokott épen beadni, de a melyek figyelembe a Status által soha sem vétettek. — Ő már azon külön véleményekben indítványozta a személyzet megváltoztatását, de hasztalan; most tehát, hogy egyszer ezen kelemetlen ügynek vége vessék, pártolja Ugron indítványát maga is.

Dr. Grousz Gusztáv szintén pártolja Ugron indítványát, de kívánja, hogy az igazgatótanácstól egy egészen külön bizottság küldessék ki, mert hiszen az emberi gyarlóságon, melynélfogva saját szüleményéhez mindig ragaszkodik az ember, teljesen felülemelkedni nem mindig sikerül. Ő is beismeri, hogy egy akkora gazdaságot a zöld asztaltól igazgatni nem lehet. Óhajtja bérbeadni.

Gál János ezekután kedélyesen jegyzi meg, hogy immár kezd tisztulni a láthatár, de a szűkebb bizottságot, mely Nagyalmást tulajdonképen kezeli, s melyet a láthatáron hajnalcsillag gyanánt üdvözölhetne, nem látja, annak tagjait nem ismeri, szeretné tudni, kik azok. Egyébiránt bár ki is legyen a baj okozója, az most már mindegy; a baj meg van, azt orvosolni kell; pártolja Ugron indítványát.

Id. Biazini Domokos bevallja, hogy az uradalomkezelő bizottságnak egy ideig ő is tagja volt, de mert egykor a gondnokkal szemben ellenkező véleményen bátorkodott lenni a sertésállomány eladásánál, egyszer csak azon vette észre magát, hogy a bizottságnak nem tagja;

ő többször mondotta, hogy a gazdálkodás nem jól megy, de nem használt, — a felelőséget magáról elhárítja.

Br. Apor K. szerint a Statusgyűlés nem bocsátkozhatik a bűnösök nyomozásába; itt sürgősen és czélszerűen intézkedni kell és dönteni az indítvány felett. —

Elnöklő püspök ur ő nmíga szintén úgy véli, hogy a mosakodás nincs helyén, nem az kerestetik, hogy ki a hibás, megteszi azt majd a kiküldendő bizottság, hanem az ügy fölött kell határozni.

Ugron Gábor indítványát újból is ajánlja a Statusgyűlés figyelmébe, s erre az igazg. tanács jelentéséből ujaöb indokokat hoz föl. —

Gezö Fános már többször hallotta említett, hogy az uradalom minden áron haszonbérbe adassék, véleménye szerint ez nem szükséges okvetlenül, czélszerűbb, ha egy 3 tagu bizottság küldetik ki, a mely először megvizsgálja, ha a haszonbérbeadás czélszerű-e, s ha úgy találja, hogy nem, készítsen egy gazdasági javaslatot, mikép lehetne az almási uradalmat czélszerűen berendezni, könnyen kezelni és gyümölcsözővé tenni. —

Török Bertalan szintén ezen véleményen van és ohajtja, hogy ez a tengeri kigyó már többé ne mutatkozzék, s ne rémitgessen folytonos megjelenésével. —

Züllich István a bérbeadást nem pártolja, mert hiszen az erdő bérbeadása úgy sem lehetséges. —

Dr. Mohay Sándor megjegyzi, hogy az nincs is a javaslatban, hogy az erdő is kiadassék. —

br. Jósika L. ő excája azt indítványozza, hogy a kiküldendő bizottság a mostani kezelést rögtön szüntesse meg, a bérbeadásról készítsen tervet s azt a jövő Statusgyűlésen terjessze be.

Elnöklő püspök ur ő nmíga erre újból elősorolja a három indítványt s szavazásra bocsátja. A gyűlés nagy többsége az első, vagyis Ugron indítványát fogadja el. —

— Olvastatik a jelentés XII. pontja, mely a kolozsmonostori uradalomról s az ehhez tartozó jegenei fürdőről szól, s melyet a bizottság örvendetes tudomásvételre ajánl.

Gál Fános a jelentést ugyan örömmel tudomásul veszi, de a „jegenei vízbe,” melybe már 47 ezer forint hányatott, nincs hajlandósága a 48-ik ezeret is beledobni, mert ha nem volt elég annak jó karba hozására 47 ezer, nem lesz elég a 48-ik ezer sem.

Ugron Gábor a jegenei fürdővel üzőtt gazdálkodást szintén elhibáztottnak tekinti. A talált mórfföldet lényegesen nem tartja, mert nem is a fürdő tulajdona. Továbbá nem is lehet tudni, ha a jegenei víz gyógyhatású-e, épen azért indítványozza egy szakbizottság kiküldését, mely a vizet vegyelemezze, s ha gyógyhatásának találja, úgy előnyös föltételek mellett bérbeadandó.

Dr. Farkas L. megjegyzi, hogy a víz már vegyelemezve van s az gyógyhatásának van nyilváníva, úgy szintén a szomszédban levő mórfföld. —

Dr. Éltés Károly szintén védelmére kel a fürdőnek s azt állítja, hogy bárha ez is egy oly fájdalom-gyermeke a Statusnak, mint Nagymás, de meg van győződve róla, hogy idővel mindkettő sok örömet fog a Statusnak

szerezni, s kéri egyuttal, hogy ha már az igazgatótanácsot annyira megverték, legalább jutalmul s enyhítésül azt a csekély 1000 forintot a Status szavazza meg. (Nagyderűltség.) —

Végül *Beké* és *Ugron* rövid fölszólalásai után elnöklő püspök ur ő nagyméltósága szavazásra bocsátja az ügyet. Ugron indítványa elfogadtatik az 1000 frt. a szükséges beruházásokra és reparatiókra megszavaztatik. —

Olvastatik a jelentés XIII. pontja az alapok és uradalmak jogügyeiről.

Ugron Gábor kérdi, hogy kath. jogügyeink vitelére, miért használtatik fel gör. kel. vallásu egyén. mikor annyi jóra való kath. ügyvéd van?

Dr. Éltés Károly azt feleli, hogy az uradalom rendes ügyvédé Haller Rezső katolikus, a gör. keleti vallásu ügyvéd csak egyes kisebb ügyek elintézésére szokott fölkérteni, a többnyire románjku lakosság miatt.

Gál Fános úgy véli, hogy egy uradalom kezelésénél két-három ügyvéd fölöleges, elég egy is. Haller vi- gye minden ügyét az uradalomnak, a másik mellőzendő.

Az ügy szavazásra kerülén, a bizottsági jelentés elfogadtatik azon utasítással az igazgatótanácshoz, hogy a jogügyek vezetésével csak egy ügyvéd, Haller Rezső bizassék meg. —

Bizottsági előadó olvassa ezután a jelentés XIV. pontját az alapok és uradalmak zárszámadásairól és költségvetéseiről, melyet a bizottság elfogadásra ajánl.

Ugron Gábor nem fogadja el a költségvetést, mint a mely a régi, elavult chablonszerű complicált és nehéz áttekinthetőségű, vagyoni mérleggel el nem látott alakban van előállítva; és kéri utasítani az igazgatótanácsot, egy világosabb, rendszeresebb és vagyoni mérleggel ellátott költségvetés összeállítására.

Biró Béla előadó megjegyzi, hogy a költségvetés a pénzügyminiszteriumnál is szokásos módon van előállítva, és pedig tekintettel a mult Statusgyűlésnek ide vonatkozó utasítására. Továbbá úgy véli, hogy a vagyoni mérleg a költségvetésben nem szükséges, megtalálható lévén az a zárszámadásban. —

Ugron Gábor a vagyoni mérlegnek szükségességét a költségvetésekben is kimutatni törekszik, és pedig nem csak olyan mérleget kíván, melyből a bevétel és kiadás közötti különbözet kiviláglik, hanem olyant, a melyből kitünik, hogy az egyes befektetésekbe helyezett alapos remény, minő vagyoni többletre jogosít, stb. —

Dr. Éltés Károly úgy véli, hogy mindezen utasítások tulajdonképen a ministeriumhoz volnának intézendők, mint a mely a költségvetést elkészíteni szokta, s az igit: nác azon csak némit változtatni van hivatva. Ajánlja a költségvetés elfogadását. —

A bizottsági vélemény értelmében elfogadtatik. —

Olvastatik végül a jelentés XV. és XVI. pontjairól, vagyis a kérvények és az igazgatótanácsi jelentés kinyomatásának késedelmi ügyéről szóló bizottsági vélemény.

Mindkét ügyre vonatkozó bizottsági vélemény vita nélkül elfogadtatik.

Dr. Éltés Károly visszatérve a kiküldendő revideáló

bizottságra, azon óhaját fejezi ki, hogy ezen bizottság Kolozsvártt működjék, hogy személyesen szerezhessen magának tudomást az ügyek mibenlétéről és a szükséges okmányok, melyek az ig. tanácsi levéltárban vannak elhelyezve, mindig kéznél lehessenek.

Gál Fános ellenben azt akarja, hogy a bizottság Fehérvártt működjék, hogy püspök ur ő nagyméltósága is a működésbe személyesen befolyhasson. Ezen vita különben most ki lenne zárva, ha az igazg. tanács nem Kolozsvártt, hanem Fehérvártt székelne.

Ugron G. Kolozsvártt kívánja működtetni a bizottságot, mert egyes embernek ide vagy oda való utazása a mai kényelmes közlekedési viszonyok között nehezebb akadályba nem igen ütközik; míg egy levéltárnak átszállítása sok bajjal, sőt veszélyel is jár.

A gyűlés általános helyesséssel adja beleegyezését.

Ezzel a 2-ik ülés 3 és fél óraker délután bezáratik és folytatása 5 óra utánra tüzetik ki. —

III. Ülés.

1883. okt. 10-én d. u. 7 óraker.

Elnökök több főur kíséretében lelkes éljenzés között lépnek a terembe.

Elnöklő püspök ur ő nagyméltósága felhívja a 2-ik szakbizottságot jelentésének megtételére.

Éltes Elek tanfelügyelő, mint a 2-ik bizottság előadója, olvassa az ig. tanács jelentésének IV. pontjáról, vagyis az elemi és népiskolai ügyről szóló bizottsági jelentést. E szerint az 1882—3. tanévben volt anya és fiókmegye 295; rom. kath. iskola van 247, nincsen 80 hitközségben; államilag segélyezett iskola van 21. Tanító van 417; tank. oklevéllel bír 333, nem bír 84. A tanítók összes jövedelme 122,665 fnt 38 kr, egy tanító átlagos jövedelme 294 fnt 16 kr. Tankötelesek száma volt 43,266, tényleg iskolába járt 24,762.

Pócsa Főzsef főispán kedvezőtlen viszonyt lát népnevelésünk ügyében; ezt mutatja a tankötelesek és a tényleg iskolába járt gyermekek száma közötti megdöbbenő különbség. Egyik lényeges oka pedig kedvezőtlen népnevelési viszonyainknak, véleménye szerint a csiksomlyói tanítói képezde gyarló állapotában is rejlik, melyet vagy a kor igényeinek megfelelően rendeztetni vagy beszűntetni kíván.

Bálint Károly cz. kanonok-főesperes ezen kedvezőtlen viszonyt a népnevelésben csak látszólagosnak mondja, mert hiszen gyermekeink az iskolákban, ifjaink az ismétlő iskolákban kellő nevelésben és oktatásban részesülnek, csak törekedni kell az ebbeli rendeleteknek megfelelni.

Ugron Gábor maga is elszomorítónak találja az iskola kötelesek és a tényleg iskolába járókról szóló kimutatást, de ő ezen kimutatásnak hitelt nem adhat, mert a kormányhoz beterjesztett statisztikai kimutatások az ellenkezőről tesznek tanúságot; népnevelésünk kedvezőtlen állapotát azonban nem tagadja, mert hiszen arról szomorú tapasztalatai vannak, de ő ennek okát abban leli, hogy 1. a lelkészek nem mindnyájan felelnek meg

feladatuknak s a hittanítást is az arra képtelen tanítókra bizzák, 2. a kerületi esperesek az iskolákat nem látogatják s a vizsgákon sem meg nem jelennek, sem az illető közíg. hatóságoknak tudomására a vizsgák idejét nem hozzák, s végre 3. mert a csiksomlyói tanítóképezde nem felel meg a kívánalmaknak, a sikeres tanításra képtelen egyének kerülnek ki belőle stb. Ezért volt kénytelen azt tapasztalni, hogy a népnevelés a régi vármegyei vegyes vallású községekben, mert ott a papság mintegy versenyez a más felekezetekkel a népnevelés terén, a tanügy sokkal jobban áll, mint a tiszta kath. székely községekben. Az egyházi főhatóság részéről e tekintetben szigorú ellenőrzést kíván.

Andrács Főzsef alesperes, ki mint azon kerületnek alesperese, melyre Ugron Gábor példaképpen hivatkozott, a legközelebb van ez ügyben érdekelve; ő azonban, mint a betegeskedő főesperesnek megbizottja, körülményeihez képest az összes Udvarhely kerületi iskolákat évenként többször szokta meglátogatni, a vizsgákon, hacsak valami legyőzhetlen akadály útjában nem áll, mindig és mindenütt jelen szokott lenni, arról a világi hatóságot és szülőket eleve szokta értesíteni, de ha a világi hatóság részéről oly ritkán jelen meg valaki, azért talán az esperest hibáztatni nem lehet. — Megengedi, hogy egy-két községben a lelkész az iskolát oly gyakran nem látogathatja, de ennek részint a hivatali elfoglaltság, részint a hajlott kor az oka. A felhozott vádak tehát vagy alaptalanok, vagy tulhajtottak.

Ferenczi Károly plébános Ugronnal szemben tekintélyes tanügyi munkákból és tanfelügyelői nyilatkozatokból mutatja ki, hogy a székelyföldi papság kötelességmulasztást a népnevelés terén soha sem követett el; hogy Ugron G. tanügyi ismeretei a székelyföldre vonatkozólag felületesek, és végre, hogy a tanügy a székelyföldön korántsem áll rosszabbul mint a régi vármegyékben, sőt aránylag jobban. (Élénk helyeslés.)

Bálint Károly főesperes a háromszéki kerületre vonatkozólag, hivatkozva Pócsa József főispánra, mint a tanügy lelkes és áldozatkész barátjára, Ugronnak invectívát szintén alaposan czáfolja meg és azokat erélyesen utasítja vissza.

Vincze István plébános megnyerő előadásban mutatja ki, hogy a lelkészek kötelemeiknek a népnevelés és vallásoktatás terén teljes buzgalommal törekednek mindenhol megfelelni, de akárhányszor legyőzhetlen akadályokra bukannak, mint éppen ő is, ki a saját plébániájában levő polgári iskolában csak két órát kért hetenkint a vallásoktatásra, de eredménytelenül. Mi pedig a csiksomlyói tanítóképezdet illeti, azt ő is olyannak ismeri, mely nem felelhet meg magasztos feladatának; óhajtja tehát annak áthelyezését.

Ugron G. köszönetet mond előttestzőlőnek részletes felvilágosításaiért, de kénytelen megvallani, hogy őt véleményében Ferenczi és Bálint csak megerősítették. Ő recriminálni felszólalásában nem akart, neki csak az a célja volt azzal, hogy a lelkészek a népiskolákban a hittanítást másra ne bizzák. (Igen szép a buzgólkodás

kedves képviselő ur, hanem ez az utólagos mosakodás úgy veszi ki magát, mint ha előbb valakit minden kimélet nélkül jól felpofozunk s azután azt mondjuk, hogy nem akartuk bántani. — Szerk.)

Elnöklő püspök ur ő nagyméltósága rosz néven nem veszi, ha bárki is figyelmezteti őt, hogy itt vagy ott hiányok, orvoslandó bajok vannak, sőt örvend azon, ha a világiak az egyházi ügyek iránt éber figyelemmel és érdeklődéssel viseltetnek; de minden feddésnek, dorgálásnak javítás lévén a cselja, általános vádakat figyelembe nem vehet, részletes adatokat kíván, s akkor mindenki meg lehet győződve arról, hogy a baj azonnal orvosoltatni fog, s úgy van meggyőződve, s meg pedig saját tapasztalata alapján, hogy az erdélyi egyszemélyben a püspökök kezdve az utolsó lelkészig mindenki erejéhez képest törekszik megfélemlíteni a ranehezű kötelemekek a tanügy fontos terein is. Egyszerre tökéletességre jutni nem lehet, csak egy kis türelemes várakozás szükséges, és a tapasztalható manyokon is segítve leendő, különösen hangsúlyozza pedig ezt a csíksomlyói tanítóképezdére nézve. A püspök eber felügyelete mellett e cselből anyagi áldozatoktól sem fog visszariadni. (Szünni nem akaró viharos elfejezés.)

A jelentés kérdéses pontja tudásul vétetik.

Olvastatik a jelentés V. pontjáról, vagyis a tanítói nyugdíjalapról szóló bizottsági vélemény, mely a nyugdíj minden tanítóra nézve 300 frtban kívánja megállapítani.

Pocsa József főispán, úgy véli, hogy ha tanítóinktól lelküsméretes munkásságot várunk, nem vonhatjuk el tőlük az eszközt, hogy kiérdemült korukra magukat kellően biztosítsassak, eurfelfogva ajánlja, hogy tanítóinknak kivétel nélkül engedjék meg az állami nyugdíjalapba is beletpenni, hol 6 frt. befizetése után 300 frt van nyugdíj kiadásba helyezve. —

Elnöklő püspök ur ő nmlga nem tartja czélszerűnek, hogy általában kimondassék az, miszerint tanítóink menjenek az állami nyugdíj-alaphoz, inkább azt javasolja, hogy tanítóink saját nyugdíjintézetünknel megmaradván, részesüljenek akkora nyugdíjban, mint az államnál. E cselből a tanítók fizessenek az alapba annyit, mint az államnál, az iskolafenntartó községek pedig kötelezessenek szigorúan a lélekszám szerinti krajczárók befizetésére. —

Dr. Eltes Károly ragaszkodik az 1879-iki Statusgyűlés által módosított nyugdíjszabályzathoz, kifejtve, hogy az a méltányosságnak a tanítók jelen helyzete szerint inkább megfelel, hogy kevesebb teher mellett több nyugdíj biztosít, mert hisz a jelenlegi fizetés lesz alapja a nyugdíjnak is. —

Bálinth Károly ez utóbbi érvelést nem fogadja el, mert tudvalevő, hogy a mi nyugdíjintézetünknek csak azok lehetnek tagjai, kik az elemi iskolai tanulm. alapból

kapják fizetésüket avagy segélyeztetésüket, már pedig vannak tanítók, akik évenként ezen alapból 15, 20, vagy legfőlebb 100—200 frtot kapnak, ha tehát a jelen fizetés lesz alapja a nyugdíjnak, sok tanító részére nagyon csekély nyugdíj fog biztosíthatni.

Dr. Eltes K. erre megjegyzi, hogy tévedésben van előtteszóló, mert a nyugdíjösszeg alapját nem csak az elemi tanulm. alapból nyert fizetés vagy segélyezés, hanem minden tanítónak összes évi jövedelme fogja képezni, az elemi tanulm. alapból való fizetés vagy segélyezés csak jogot ad arra, hogy valaki a nyugdíjintézetnek tagja lehessen. —

Veszely Károly bárha némi méltányosságot lát az Éltés által védelmezett nyugdíjszabályzatban, de azt nagyon compicaltnak és a kivételben nehézkesnek tartja, miért is ajánlja, hogy kivétel nélkül minden nyugdíjképes tanítónak 300 frt nyugdíj biztosíttassék. —

Eltes Elek tanfelügyelő kedélyesen jegyzi meg, hogy *Dr. Eltes* kanonok, mint kolozsvári plébános, rózsás szemüvegen nézi a világot s azt hiszi, hogy minden tanítónak annyi jövedelme van, mint annak a cifra város tanítóinak, pedig bizony van sok tanító, kiknek évi összes jövedelme alig megy fel 200 frtra, ezekkel szemben tehát mégis csak méltánytalan az a nyugdíjszabályzat; azonkívül a 300 frt nyugdíjösszeg megállapítását az is követeli, mert egy kerek összeg meghatározása nélkül a miniszterium nem is fogja megerősíteni nyugdíjszabályzatunkat. —

Elnöklő püspök ur ő nagyméltósága ezután enunciiálja, miszerint a gyűlés határozatilag kimondja, hogy az elemi nyugdíjalap részesei kivétel nélkül kapnak 300 frt nyugdíjt; az alapba minden tanító évenként fizet 5 frtot; az iskolafenntartó községben pedig minden lélek minden tanító után minden évben 1 krt. conferral a nyugdíjalap számára. —

Pocsa József főispán felvilágosítást kíván arra nézve, hogy mi történik most azon tanítókkal, kik az elemi isk. alapból nem kapván fizetést, az elemi nyugdíjalapnak sem lehetnek részesei?

Püspök-elnök ur megadja a kért felvilágosítást, kijelentvén, hogy ezen tanítókról az országos törvény gondoskodik.

Olvastatik továbbá a IX. pont, vagyis a nseben-Teréz-árvaházról szóló jelentésről való bizotts. vélemény, mely a jelentést örvendetes tudomásvételre ajánlja. —

Püspök-elnök ur ő nmlga szívesen járul a bizottság véleményéhez, de egyszersmind indítványozza, hogy ezen intézet igazgatójának Roszkozni Elek cz. kanonoknak és az összes tanítói karnak önfeláldozó sikeres munkásságukért a Statusgyűlés jegyzőkönyvileg mondjon köszönetet.

Az indítvány nagy lelkesedéssel elfogadtatik.

(Vége köv.)

Kiadja: Az erdélyi r. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF.
Szerkesztőtársak: BALOGH IGNACZ Dr. CSERNI BÉLA FABIAN SÁNDOR STRAUBERT ÖDÖN.

Nyomatott a püsp. lyc. nyomda gyorssajtóján (Lövy B.nál) Gy.Fehérvártt.